

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorek, četrtek in sobota, ter velja po pošti prejeman, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četiristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri-ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220. Opravništvo, na katero naj se blagovito pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Adresa kranjskega dežel. zbora na cesarja se glasi:

Vaše Veličanstvo! Presvitli Cesar in Gospod!

V tem trenutku, ki odloči prihodnost vsej monarhiji in zlasti naši deželi, predrzne se prepokorni zastop vojvodine Kranjske z največim spoštovanjem bližati se stopnjicam najvišega prestola Vašega cesarskega in kraljevega apostolskega Veličanstva, da izreče svoja čutila in prepričanja.

Pred vsem prepokorni deželni zbor ponavlja svojo podedovano neomahljivo zvestobo in udanost ter najsrčnejšo zahvalo izreka za vzvišeno cesarsko besedo, ktera je oznanila mir med vsemi narodi v cesarstvu.

S srčnim zadostilom vidimo prvo stopinjo do one sprave vseh kraljestev in dežel, ktera po našem v prepokornih pismih tega najzvestejšega deželnega zbora od 28. februarja 1867. l. in 30. avgusta 1870. l. izrečenem prepričanju more cesarstvu ohraniti edinost ter dati mu moč in pravi ustavni razvitek.

V tem oziru je naša vojvodina Vašega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva milostivi dopis do českega deželnega zbora od 12. septembra t. l., kakor tudi njegove postavne člene z veselo nado pozdravila kot poročstvo, da se dovrši sprava.

Prepokorni deželni zbor je prepričanja, da se doseže od vseh strani zaželena sprava, država uravna v notranjem in okrepi na zunaj le tedaj, ako se bodo vsi bratovski narodi veselili enakih pravic in z ozirom na svoje materijelne moči nosili skupna bremena.

Pri izvrševanju visoke te naloge sme Vašega Veličanstva vlada svesta biti si naše odkritosrčne in popolne podpore; na drugi strani pa imamo koristi naše dežele zastopati in braniti z ozirom na preobloženje z davki, ktero je Vaše ces. kralj. Veličanstvo že večkrat milostivo pripoznalo.

Mi hočemo za našo deželo ono samostojnost, ktero nam pripoznavata pragmatična sankcija in najviši diplom od 20. oktobra 1860. leta ozir postavodavstva in uprave; vendar pa pripoznavamo potrebo, da nekatere zadeve za vse neogerska kraljestva in dežele vzajemno obravnava shod delegatov iz deželnih zborov. Take naprave gotovo zadovolje vse narode našega cesarstva. Kakor naj Nemci popolnoma nežaljeni ostanejo v narodnih svojih pravicah, tako mi želimo, da se tudi drugim narodom enaka pravica ne le zagotovi, ampak tudi djansko podeli. V tem oziru se predrzemo prositi, da se naš slovenski narod v onih deželah, v katerih je zedinjen z Nemci ali Italijani, postavi pod varstvo takih deželnih postav, kakoršno je Vašega Veličanstva vlada predložila českemu deželnemu zboru.

Tako bodo Slovenci, ki se neomahljivo zvesto držé Vašega Veličanstva prestola, mogli ohraniti si vsaj svojo narodnost, dokler Vašega Veličanstva vladi ne bode mogoče najti sredstva in pota, da, kakor smo željno prosili v prepokornem pismu od 30. avgusta 1870. l., zedini njihove zemljepisno stikajoče se zemlje v eno upravno in kolikor mogoče v državno pravno telo. To preponižno prošnjo se

predrznemo tem več ponoviti, ker je njena spolnitev bistvena pogoja ne le obstanku in razvitku slovenskega naroda, ampak tudi varnosti jugozahodne meje vesoljnega cesarstva.

Ko načela, ki jih izrekajo podstavni členi, zadobe djansko veljavo, posreči se prepokornemu zastopu vojvodine Kranjske s postavami, posebnim razmeram te dežele in značaju našega naroda primernimi in z versko-nravnim in pravim svobodnim duhom (edino trdno podlago vse prave ljudstvene sreče) navdihnjenimi, pomiriti srca in pospešiti dušni in materijalni blagostan v obrtnem in gospodarskem obziru.

Nadejati se je, da se deželni vladi, ktero spremlja deželno zaupanje in ki bode ozir deželnega postavodavstva odgovorna deželnemu zastopu, posreči, z natančnim poznanjem dežele in naroda ogniti se napak, na vse strani spravljivo delati, nasprotja poravnati, drago upravo in zamotano opravilstvo s priprosto uravnavo nadomestiti ter s pravičnimi davki zadovoljiti deželo.

In kakor je Vaše Veličanstvo z najvišjim diplomom milostivo obljubilo, pripoznanje državopravnosti českemu kraljestvu ponoviti s prisego o krončanju, tako tudi vojvodina Kranjska preponižno prosi, naj bode Vašemu Veličanstvu všeč, njeu slovesni poklon sprejeti ter z njim staro neposredno razmero naše dežele do krone ponoviti, kakor so tudi presvitli predniki Vašega Veličanstva od starodavnih časov vselej o nastopu vlade s tem slovesnim djanjem krepili zvezo zvestobe naše dežele do kneza in knezovo milost do dežele ter potrjevali svobodo in samostojnost dežele v starodavnih njenih pravicah.

Vsled te izpovedi toraj prepokorni deželni zbor v pospeševanje in v namen take zaželene in potrebne sprave, ktero Vaše Veličanstvo namerava na podlagi osnovne postave o državnem zastopu od 21. decembra 1867. l. dovršiti, svoje poslance pošlje v poslansko hišo državnega zbora.

Vašemu cesarskemu kraljevemu Veličanstvu ob enem preponižno izrekamo svojo zahvalo za potrjeno predlogo o premembi v mnogih obzirih krivičnega volilnega reda. Če zaradi nenazočnosti nekterih deželnih poslancev na svojo žalost tudi nismo mogli to predlogo po vsem njenem obsegu obravnavati, vendar smo na njeni podlagi skušali bistvene napake našega volilnega reda odpraviti z nekterimi načrti postav, ktere nam, preponižno prosimo, blagovoli potrditi Vaše Veličanstvo.

Bog blagoslovi, varuj in obvari Vaše cesarsko in kraljevo apstolsko Veličanstvo!

Iz deželnega zbora v Ljubljani, 14. oktobra 1871. leta.

Goriški Slovenci in vlada.

Mi Slovenci smo gotovo med onimi, ki smo toplo pozdravili ministerstvo že pri njegovem nastopu. Energična akcija, ktero je zdaj na Českem počelo, pozdravljamo tudi z odkritim veseljem. Izrekli smo in izrekamo, da hočemo in bodemo podpirali na vso moč ministerstvo in vlado, ktera ima avstrijsko misel in resno voljo vsem narodom pravična biti. Ali za to pa tirjamo vladno pravičnost tudi

nam nasproti. Te pa od vlade ne najdemo. Nij dovolj, da se enemu zastopnikov kranjskih Slovencev nekaj obeta; kranjski Slovenci sami ne morejo zadovoljni biti, ako se dve tretjini družih Slovencev iz računa pustite. In to se je dozdej godilo. Težko, prav težko nam je, to v tem trenutku izrekat, ko naši nemški protivniki na ministerstvo divje vikajo. Ali oznaniti moramo vendar, tudi v tem času, da smo tudi mi tukaj. Mi vemo, da ne more vse na enkrat biti, ali vsaj videli biradi da enkrat bode.

Kar nerazumljivo nam je, zakaj vlada z našimi goriškimi sorojaki tako dela. Dve tretjini Slovencev so eni tretjini Lahov prodani že dozdej, in zdaj se jim je rinila še postava, s ktero bi se bile še bolj italijanstvu — temu najlojalnemu avstrijskemu narodu! — pod noge vrgli! In prišlo je tako daleč, da goriški Slovenci, odkar vlada v Avstriji konstitucionalizem, zdaj v prvič v centralnem parlamentu niti zastopani ne bodo!*)

Piše se nam namreč iz Gorice o tamošnjem položju 12. t. m.

„Pri nas se godijo čudne reči; slovenski poslanci so prisiljeni vladi oponirati zaradi nepravičnih njenih predlogov.

Včeraj je bila razprava vladnih predlogov na dnevnem redu, toda izmed Slovencev so prišli le Winkler, Gorjup, Černe in Polaj k seji; škofa ni in tedaj je bilo izmed 22 poslancev le 15 nazočih; ker treba za preuredbo deželnega reda in volivnika, da se vsaj tri četrtine poslancev nazoče, je cesarski komisar to konštatal in opazil, da se zbor ne more spuščati v razpravo. Na to se je pristopilo k drugim točkam dnevnega reda. — Posebno zanimiv je bil pa začetek te seje. Ker je bil med izostalimi tudi poslanec in tajnik Dr. Abram, je glavar povabil Winkler-ja, naj zapisnik poprejšnje seje prebere in za denes zapisnikarstvo prevzame. Winkler začne brati, toda Detorre mu prestriže besedo, ter vpraša, zakaj ni deželnega tajnika pri seji. Po kratkem besedovanju mora glavar povabiti tajnika k seji. Ta ne pride; Detorre pa stavi predlog, naj mu deželni odbor za zdaj službo ustavi ter napoti proti njemu disciplinarno preiskavanje. Na to živahna debata, pri kateri je posebno ostro govoril Gorjup proti predlogu. Na vse zadnje se sklene, da ima odbor začeti discipl. preiskavanje proti tajniku.

Denes zjutraj je bila odborova seja, h kateri so poklicali tudi dr. Abrama na odgovor. Ta se je kaj možko in dostojno odrezal. Rekel je, da se pri njem križajo dolžnosti kot poslanec in kot tajnik; da je prva večja in da je on spoznal, da se ne more udeležiti seje, da bi s tem ne škodoval interesov svojih volilcev. Da se je enaka tudi že drugim svojim kolegom godila — pa brez tacihi hrupnih nasledkov; dasi on v desetletni deželni službini še nikdar kake graje zaslužil in da ima tudi sedaj zastran svojega postopanja popolnoma mirno vest.

Ko mu je odbor pri vsem tem grajo izrekel, je zahteval, naj se prevzame pri tej priči brezpogojna njegov odpoved tajniški službi. Pozneje je glavar v zborovi seji naznanil, da je odbor, držec

*) Ta članek je bil že stavljen, ko smo dobili telegram, da sta izvoljena Italijana mandat pustila, ter da je potem voljen vendar Slovenec Črne in Italijan Coronini. Ured.

saval listine ali matice naški, dokler v tem ni popravka in zboljška, imenujemo vsakterega konservativca, na obravu slovensko ličino, narodnega skazljivca, in glasno kličemo zastran teh šemarjev: Slovenski narod! varuj se jih, ker ne iščejo tebe osrečiti, nego pomagajo nemštvu in podpirajo samovoljstvo crkvene vlade. Zbog tega ne moremo se priklanjati konservativizmu.

Sedaj nekoliko pojasnila „Slov. gospodarju“ zastran sestavka: „Odgovor g. R. B.“ na str. 169 in 170.

Predhodno mi je opaziti, ka bi se rad z Vami gospod „Eden v imenu drugih slov. konservativcev, ki ne lovijo sebičnih koristi“ razgovarjal kot svoboden državljan z državljanom na podstatku tiskovnega zakona, boril enakim orožjem, kar vendar kolikor mi vestna dolžnost veleva, poskusim v sedanjih razmerah na popravek in zagovor povedati. (Dalje prih.)

Šolnina.

Štajerski deželni zbor je v seji 13. t. m. po živahni debati, ki je več ur trajala, sklenil šolnino v ljudskih šolah odpraviti. Vsaj ta namen ima ta dan storjeni sklep, po katerem se deželnemu odboru naloži, na to delati, da se šolnina do 1. januarja 1873 odpravi in predložiti prihodnjemu deželnemu zboru, nasvet, po katerem potu bi se poravnali stroški za ljudske šole in učitelje. Da pa tudi za l. 1872 se povsod šolnina lahko odpravi, je deželni zbor sprejel, postavilo, da imajo, kakor dozda običine, za naprej tudi okrajni pravico, celo šolnino ali del šolnine na okrajno denarnico prevzeti, kolikor bodo ti stroški presegali 10% okrajne šolske priklade, se bo plačalo iz deželnega zaklade. S to postavilo je tudi za l. 1872 šolnina odpravljena, ker bodo gotovo vsi okrajni prevzeli šolnino, sicer bi ostali v veliki škodi proti drugim, ki jo prevzamejo.

Mnenja o tej stvari se bila jako različna in pri glasovanju, pri katerem je zmagal gori omenjeni predlog z 31 proti 28 glasovi so bile zvezane take stranke, ki so si navadno v najhujšem nasprotju. Za odpravljenje šolnine je glasovala nemška levica pod vodstvom dr. Wanisch-a in slovenski poslanci, kateri so s svojimi glasovi odločili večino za ta predlog; proti so glasovali konservativci z g. Herman-om in nemški centrum pod vodstvom g. dr. Schreiner-ja.

Naj tu navedemo razloge, kateri so slovenske poslance vodili pri tem glasovanju. Že l. 1869, ko se je posvetovalo v šolski postavi, je g. Lenček predložil, naj se ne upelje šolnina ker jo ljudstvo ne more plačati in bodo potem stariši šole začeli sovražiti in nič ne marali za poduk svojih otrok. Tačas so za Lenček-ov predlog glasovali le slovenski poslanci. Letos se je vpeljala nova šolska postava in hitro se je pokazalo, da je visoka šolnina največja zavira vpeljavi te postave. Kjer se je šolnina stirati začela, je ljudstvo tako razkačeno postalo proti šoli, da ni bilo mogoče vspešnega poduka. Zato so mnogi okrajni sklenili, učitelje plačati iz okrajne kase in šolnina se skoro nikjer ni redno plačala. Ta nered bi se tudi zanaprej ne dal odpraviti in na škodi bi le bili tisti okrajni, v katerih bi se šolnina redno plačala.

Dozdaj se je jako različno ravnalo zaradi šolnine. V nekterih krajih so jo prevzele občine, malokje se je plačala od starišev, na mnogih krajih pa so okrajni zastopi prevzeli plačo učiteljev in se nič ne brigali, ali se šolnina vplača ali ne.

Po novi postavi prevzamejo okr. zastopi šolnino za celi ekraj na okrajno kaso in naložijo 10% šolske priklade; zato pa občinam ni treba šolnine plačati. Ker pa bo šolnina v vseh okrajih znašala večji znesek, kakor 10% okr. priklade, bo

tarskega odvetnika stranki prinesši mu slovensko uredno listino, ta pri nas ne velja, pri nas je vse nemški; od završkega dekana, markovskega župnika, glejte to, dobivamo vse dopise nemški, zakaj pa bi vi oni sosedje posebke imeli? No konservativci!

Pis.

deželna kasa, kolikor šolnina znaša čez 10%, poravnala okrajem. Deželni zbor je v ta namen privolil 260.000 gold.

Kakšni so praktični nasledki to nove naprave za nas Slovence? Da zdaj lahko toliko ljudskih šol ustanovimo, koliko jih nam gre po šolski postavi in da zdaj lahko povsod tirjamo, da dobimo toliko učiteljev, koliko jih nam gre po postavi, to je, na 80 učencev enega učitelja. Stroški okrajev ostanejo zdaj za šole zmirom enaki, to je 10%, kar je več stroškov, jih plača deželna kasa. Res je, da tadi deželno priklado plačajo vsi plačniki davkov, in da se je deželna priklada povikšala za 11% — to pa ne samo zavoljo šole, ampak tudi zavoljo drugih velikih stroškov, posebno za ceste — pa deželno priklado plačajo tudi večja mesta, Gradec, Maribor itd. kl imajo velike davke in ki bodo od zdaj tudi morali plačati za ljudske šole, kar jim dosihmal ni treba bilo.

Edino, kar se tej novi vravnavi da očitati, je to, da po šolski postavi tisti imenuje učitelja, kdor ga plača; da bo torej pravico učitelje imenovati imelo, ali okrajno ali deželno šolsko svetovalstvo. Ker so okrajni zastopi na slov. Štajarji večidel nasprotni naši narodnosti (izmed teh jih je samo 5 narodnih) bi se bilo bati, da ne bi potem imenovali samo protinarodnih. Kar se tega tiče, moramo pomisliti, da nadzorništvo nad ljudsko šolo še zmirom ostaja krajnim šolskim svetom in da bo narodno ali protinarodno mišljenje učiteljev najbolj odvisno od njihove odgoje v učiteljski pripravnici.

Dostaviti še moramo, da ta postava bo še le tačas veljavna, kader jo vlada potrdi. Ali vlada to stori, še ni gotovo.

Rusi o Avstriji.

Ruske novine se dalje marljivo pečajo z našimi avstrijskimi razmerami. Da je vsa grenkost proti Avstriji, dokler je ta Slovane na zid pritiskala, zdaj umeknila se veliki prijaznosti v krogih, ki imajo veliko vpliva, kaže zopet nasledni članek iz „Birž. Vjedomosti,“ prinesen 25. sept. kot dopis iz Dunaja:

„Časniki ustavnorežev tukaj strašen krik zenejo, pa ves spor in vsa polemika nemških časnikov ostaja brez vspeha sredi nemškega narodnaseljenja, katero v vseh tek hlopotah ne vidi drugega, nego moč pruskih tolarjev, ki so se nedavno bolj in bolj pogosto pakazovati začeli. Tukajšnji deželni zbor strašno upije zoper kraljevsko poslanje k zboru českega kraljestva. Toda taki protesti imajo značenje samo za karakteristiko stranke, od ktere izvirajo; v resnici ne premenjajo ničesa in tudi premeniti ne morejo, zato ker to, kar je Hohentwartom podvzeto, točno se ujema s številkami raznoobraznega avstrijskega narodnaseljenja. Da te številke avstrijske statistike slučajno ne govore v korist Nemcev, tega nikdo ni kriv. Ne samo reforma volilnega zakona, no tudi zakon predložen zbog sigurnosti (obezbepečenja) nemške narodnosti, tam kjer se nahaja v menjšini, tako strogo brani menjšino, da bi Francozi v Elzasu in Loreni, Danci v severnem Šlezvigu, Poljaki v Poznanju, Košubi v Pomeranji, Čehi in Poljaki v Šleziji, Srbi v saksonskih in pruskih Lužicah, Nemci in Srbi na Ogrskem, Slovenci na Štirnem in Koroškem, mogli veseli biti, ako bi za njih tak zakon napravil se. V tem obziru gre Hohentwartu vsa čast, da se brez ovinkov in brezstrastno drži politike številke. Kdor pozna avstrijske zadeve, bode priznal, da od zdaj v Avstriji ne bodo vladali samo Nemci v nemškem zmislu in v nemškem interesu, kakor je bilo dozda. Zato namreč, ker bo takim obrazom stranki, ki je dozda v Avstriji gospodarila, vzeta ta predpravica, Nemci kriče in kličejo v zego vsacega, kdor kolj je sovražniki Slavjanov. V deželnih zborih na Tirolah, na Českem, v Gornji Avstriji in na Moravskem je to upitje zastonj; tam je večina za pravične predloge Hohentwartove; drugi zbori, kakor na Štirnem, na Koroškem, na Dunaji, so premalo važni, da bi mogli

preprečiti energično postopanje sedanjega ministarstva. Nemcem sledovateljno, v tem obziru ni ostalo drugega, nego posnemati primer Čehov, ki so osustvovali od reichsrata in deloma tudi od deželnega zbora, sklicanega na podlagi nepravilnih Šmerlingovih zakonov. Toda to se je našim Nemcem premalo zdelo. Nekteri poslanci dunajskega in silezkega zbora so stopili v razgovore z Berlinom, ter tu za svet vprašali, kaj jim je storiti, da pridržijo nadvladanje nad Slavjani. Pa se kaže, da iz tega posvetovanja ni nič praktičnega izkuhalo se. Na to so se podali v posvetovanje z grofom Beustom, ki je nedavno dobil veliki križ pruskega reda črnega orla. Toda tudi posvetovanje s kancelerom carstva ni imelo nikakega rezultata. Čeravno je on svetoval, z Magjari v razgovore stopiti, vendar on ni hotel udeležiti se tega novega svojega zamisla.

V poslednji čas on že sam več ne ve kaj dela. Vsak se že spominja, kako je Beust pred enim letom sodil česko državno pravo v znanem pismu k dr. Riegerju. Ako bi Beust delal, kakor se spodobi, bil bi pri sedanjih okolnostih moral svoji službi odpovedati se precej po tem, ko je bilo obnarodovano kraljevsko poslanje k zboru českega kraljestva, katerim je car — kralj priznal česko krono. Pa on je vse eno ostal na svojem mestu. Njegovo stanje je zdaj, ko se ne da, ni iz Salzburga, ni iz Berolina, ni od opozicije nekterih mikroskopičnih zborov kaj pričakovati, brez tal. Nemški centralisti so poslali bivšega ministra Iskro v Pešt k Magjarom, da bi z zedinjinimi močmi vrgli ministerstvo Hohentwart-Ireček-Habietinek-Schäfflevo, uništili kraljevsko poslanje k Čehom, in da bi sestavili novo ministerstvo Potocko-Lasser-Iskre. . . .

Andrassy ni z ničem mogel potolažiti bivšega cislajtanskega ministra, zato ker nema pravice v zadeve cislajtanskega ministra-predsednika mešati se. Vse, kar je mogel Iskri obljubiti, je, da on marljivo pazi na to, kar se v Cislajtaniji godi, bojé se, da bi se sprava leta 1867 v čem ne prelomila. Ravno tako so odgovarjali Deakisti najčistejše krvi. Iz tega se vidi, da je ves trud nemških centralistov na Ogerskem brez nasledkov ostal. Toda zdaj je vsaj jasno z vsemi podrobnostimi, da je sovražstvo Beusta proti Hohentwartu do krajne mere prišlo, in da za oba ministra več ne moreta skrivati. Beust dela kar more, da bi Hohentwartu vrat zlomil, toda (kar se do zdaj da soditi) Hohentwart nad tem še ni spodtaknil se, ampak vedno bolj energično postopa zoper svoje protivnike. Nemški centralisti so zdaj popolnem obupali in ne upajo več v vspeh svojega ravnaja; zdaj so izstopili iz zborov, ne vzdržaje niti enega udarca od strani federalistov, zato Hohentwart zdaj neče ustopiti le pedi svojih namenov in dobiva zato odobrenja iz najupljivnejših krogov. mnogo nemških poslancev se je že prepričalo, da je Hohentwartovo ravnaje pravično in juridično previdno, čeravno za nemško stranko neugodno, ktera se boji izgubit nadvlado nad družimi narodi. Edino, kar so Nemci zoper Hohentwarta storili, je, da so izročili Beustu 80 tisoč goldinarjev zato, da najjih zoper Hohentwarta porabi. Na dalje so zbrali 300 tisoč goldinarjev za osnovanje pruskega lista na Dunaju, ki bo začel izhajati 1. januarja pod imenom: „Deutsche Zeitung“, pod uredništvom znanega Pikerta, kateremu ruski zvonovi za pravoslavno cerkev v Pragi ne dajo spati. S tem je bilo krize konec.“ — Dopisnik opisuje nadalje volitve na Hrvatskem, in postopanje Andrassy-a zoper hrvatsko narodno stranko, ter pravi, da je Andrassy v strašnih skrbeh zaradi hrvatske opozicije in da si ne ve pomagati.

Domače in slovanske novosti.

— V državni zbor so iz Kranjskega voljeni: Izmed veleposestva grof H. Thurn za kupčijsko zbornico, trge in mesta gg. Horak in V. C. Supan. Za kmečke občine: Kosta, Svetec,

Barbo. Obsirneje poročilo o zboru kranjskem in drugih moramo za prihodnjico odložiti, ker je nam za ta, list prekasno došlo.

— Štajerki Nemci so tudi letos Slovence neusmiljeno potlačili. Iz deželnega zbora niso nobenega Slovenca volili v državni zbor. Tacemu nemškemu liberalizmu bode kdo verjel? V teoriji imajo lepe besede, v dejanji so gadje.

— Glede učiteljskega vprašanja se je na ljubljanskem deželnem zboru sklenilo začasno, da, ima znašati najmanjše plačilo ljudskim učiteljem v Ljubljani 600, po drugih občinah najmenj 400 gld. Če se pomisli, kako slabo so bili po nekod dozda učitelji plačeni, mora se reči, da smo, in so si sami vendar nekaj lepega priborili. Začasno, t. j. kasneje se bode to bolje in stalneje naredilo.

— Dunajski listi poročajo iz Ljubljane, da je postava a ravnopravnosti slovenskega jezika na kranjskih srednjih šolah od cesarja potrjena.

— Nemško-stajerski poslanci so imeli dokončavši zasedanje, veliko pojedino, pri kateri je eden njih glavarjev zopet „živetil“ nemškega duha, ki ima nolog nemško kulturo do Adrije nositi, t. j. nas Slovence narodno pogaziti. Kaj pa ko bi nemški „duh“ bil že niz vrha svoje slave?

— Avskultant Lulek, slovenskega jezika zmožen, je imenovan za sodn. adjunkta v slov. Bistrici. — Nemškutar Mosche je v enaki lastnosti imenovan za Gornjigrad in nekov Piringer v Ljutomer. Poslednja dva sta Nemca in imenovana za mesta v Slovenskem!

Politični razgled.

Največ pozornosti v notranji politiki pa v tem hipu ima „Beustovo vprašanje“. Vse novine, celo Hohenwartov „Oest. Journ.“ priznavajo, da Hohenwart in Beust ne moreta več skupaj delati, da eden mora oditi. Ker Nemci nima „upanja“ da bi Hohenwart padel, pripravljati se morajo gledati, kako bode odlazil oholi Saksonec, kateri jih je bil na konja posadil. Cesar je prišel na Dunaj, poslušal Hohenwarta in Beusta in nekteri časniki hote vedeti, da bode Beust že te dni odpuščen in za poslaniki v Londonu imenovan. Poleg te krize, poročajo nemške novine, obstaja še druga, namreč en del ministerstva (Jireček, Habietinek) hoče odstopiti. A tudi če bode to res, ustavovorni Nemci nima nobenega upanja vrniti se na nekdej imete stole. Beustovo stanje pak se mora gotovo v malo dneh določiti. Upati je, da mož vendar enkrat pojde.

Deželni zbori so s 14. t. m. svoja delovanja končati morali. Samo gališkemu se je dovolilo da sme do denes zborovati in česki čaka na

cesarjev odgovor na adresu. Moravski zbor je sklenil in odposlal adresu na cesarja, ki poudarja zedinje Moravske s Česko. Dalmatinskega zbora pak ponavlja željo Dalmacije zediniti se s Hrvatsko in Slavonijo. Volitve v državni zbor so izvršene povsod razen na Českem. Podoba državnega zbora bode kakor se je že prej dala preračunati: ako Čehi pridejo, dve tretjini federalistov in ena tretjina nemških deklarantov.

Med Nemčijo in Francosko so bili trije dogovori med Bismarkom in Pougier-Quertierjem podpisani in sicer: nektera uredjenja meje v Elsals-Lotaringiji, o colu in o plačevanju vojne odškodnine. Plačevali bodo Francozi od prihodnjega 15. febr. vsacih 14 dni 80 milijonov gotovini ali v kupčijstvu veljavnih papirjih. Prusi bodo svojo posadno vojsko iz 6 okrajev vzeli proč, tako da bode samo še 6 okrajev (departementov) posedonih.

Na Bawarskem se širi gibanje onih nemških katolikov ki nečejo priznati papeževe nezmotnosti. Tudi vlada se je tej stranki približala, ker je minister uka odgovarjaje na dotično interpelacijo izrekel v imenu celega ministerstva mnenje, „da se je učni pojem kat. cerkve z dogmo o nezmotnosti spremenil in da so sklepi koncila državi nevrni.“ V tem zmislu je minister govoril dve uri ter rekel: da bode vlada „stare“ katolike t. j. neverce v papežovo nezmotljivost kot katolike priznala in jim brambo dajala, ter da bode državna vlada vsako poseganje cerkve v pravice državine krepko odbijala, ob enem pa delala za neodvisnost države in cerkve.

Razne stvari.

* (Duhovske spremembe v lavantinski škofiji.) G. Tomaž Rožanc je postal župnik pri sv. Magdalen v Mariboru; g. Janez Šribar postavljen je za provizorja v Pameču; g. Jože Turkuš za kateketa na fant. mestni šoli v Mariboru; g. Raimund Repotočnik za I. kaplana pri sv. Jurju pod Rifnikom; g. Janez Lenart za prvega in gosp. novomešnik Adolf Srabotnik za II. kaplana v Šmarjem. Župnija sv. Antona na Pohorji in kuracija sv. Roka v Selih ste do 18. t. m. in kuracija sv. Antona v Stopercih do 8. novembra t. l. razpisane. Fara sv. Jakoba v Pamečah in kuracija sv. Petra v Zavodnem ste do 21. novembra razpisane.

Vabilo na naročbo.

Koncem tekočega meseca začnem izdavati humoristično-satiričen, ilustriran list z imenom „Sršeni“, ki bode izhajal dvakrat na mesec.

Politična mer tega lista bode, kolikor le mogoče, radikalna, svobodna na vse strani. Prizanaševalo se ne bode niti osobam niti strakam, am-

pak vsakdo se bode predstavljal javnemu mnenju v obliki, ktere je vreden.

V ta namen bode prinašal list tudi primerne podobe, ktere bodo izdelovala priznane spretno roke.

Prosim tedaj vse osobne prijatelje in znanca, in vse rodoljube sploh da me blagovolijo duševno in materijalno podpirati, da bode list zadovolil bralce in v zrcalu kazal napake in smešnosti iz vseh slovenskih pokrajin.

Naročnina znaša:

za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 50 „
„ četrt leta — „ 80 „

Naročnina naj se blagovoljno skoro pošlje, da se more določiti število potrebnih iztisov in sicer pod naslovom: „Opravništvo „Sršenov“ v Ljubljani“, najprikladneje po poštnih nakaznicah.

Dopisi pa naj se pošiljajo uredništvu.
Ljubljana, 12. oktobra 1871.

Ivan Železnikar.

Dunajska borsa 16. oktobra.

Enotni drž. dolg v bankoveih . 57 gld. 95 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . 68 „ 30 „
C. k. cekin 5 „ 68 „
Napol. 9 „ 44 „

Bolenje zob,

naj bode reumatične nature ali naj izvira iz otljih zob, se gotovo utolaži ako se upotrebljuje **Ana-therinova voda za usta** od dr. **J. G. Poppa**, c. k. dvornega zobnega zdravnika na Dunaji, mesto, Bognergasse, št. 2. Med tem ko dosti hvaljenih pomočkov dostikrat nič ne pomaga, ali se potrebovati ne da, ali pa zavoljo nespretnosti v rabljenji druge bolečine in vnetja napravi, druge zopet, kakor opiat, lahko onesvestijo — odpravi ana-therinova voda bolest lahko, hitro in gotovo, ker razdraženi živec potolaži, njegovo občutljivost zmanjša, in harmonijo med vnanjimi in notranjimi organi zopet naredi.

V flašah po 1 gld. 40 kr.

Plomba za zobe.

Ta plomba obstoji iz enega prahu in iz tekočine, ki se potrebuje za napolnenje otljih zob, da so zopet taki ko prej in se ne drobe še dalje, ter da ne ostajajo v njih ostanki jedil, sline in druge tekočine, ki razjede zob in tako bolezen naredi.

Cena enega etui-a je 2 gld. 10 kr.

Zaloge

te povsod tudi v Nemškem, v Švajci, na Turškem, v Ameriki, Holandiji, Belgiji, Italiji, na Ruskem, v zapadni Indii znanih in hvaljenih artiklov so v pravi in frišni kvaliteti

v Mariboru v Bankalarjevi lekarnici, pri g. A. W. Königa, lek. Marija pomočnica, pri g. F. Kolletnigu in v Tauchmann-ovi bukvarnici; v Celji pri Crisperju in v Baumbachovi lekarni; v nemškem Landsbergu pri A. L. Müllerju, lekarju; v Gleichenbergu pri F. pl. Feldbachu, lek.; v Konjicah pri C. Fischerju, lek.; Leibnitz, lek. vdove Kretzig; Ljutomeru lek. F. Pessiak; Murek lek. L. pl. Steinberg; v Ptujju lek. E. Reithammer; Radgoni lek. F. Schulz in J. Weitzinger; v Brežcah J. Schniderschitsch; Rogatec lek. Krisper; v Kisli vodi v lekarni; Stainz V. Timonscheek, lek.; Sl. Bistrei J. Dienes, lek.; Slov. Gradcu J. Kaligarič; Podčetrtek Vasulik lek. Varaždinu A. Halter, lek.

(24—2)

Konkurz. „SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna praška banka sprejme nekoliko potovalcev s stalno mesečno plačo in dobro provizijo takoj v službo Polog se zahteva bodisi v hipoteki ali v gotovini. (40—1)

Več v tem se izve pismeno ali ustmeno pri glavnem zastopu banke „Slavije“ v Ljubljani.

V gospodarstvu,

posebno v vinstvu, sadjereji in živinoreji (s hlevno poklajo) izveden, slovenskega jezika zmožen mož, se s prav dobrimi pogoji pri večjem posestvu v službo vzame. Več se izve pri administraciji „Slov. Naroda.“ (2)

Kovane, uradno preiskane **decimalne vage** četirivoglate oblike:

Nositeljna moč: 1 2 3 5 10 15 cent.
Cena, gld.: 18 21 25 35 45 55.
Nositeljna moč: 20 25 30 40 50 cent.
Cena, gld.: 70 80 90 100 110.

Balansirne vage:

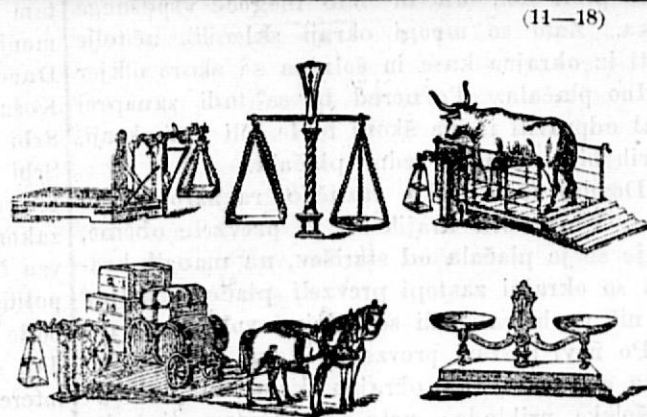
Nositeljna moč: 1 2 4 10 20 30 fnt.
Cena, gld.: 5 6 7.50 12 15 18.
Nositeljna moč: 40 50 60 70 80 fnt.
Cena, gld.: 20 22 25 27.50 30.

Vage za živino z železnim obročjem in utegi (gevihti):

Nositeljna moč: 15 20 25 30 40 50 cent.
Cena, gld.: 150 170 200 230 300 350.

Mostne vage:

Nositeljna moč: 50 60 70 80 100 cent.
Cena, gld.: 350 400 450 500 500.
Nositeljna moč: 120 150 200 300 cent.
Cena, gld.: 600 650 750 900.

Dalje vse sorte druge vage in utegi.

☛ **Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustreže precej:**

L. Buganij & Comp., fabrikanti vag in utegov.

Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.